

Nepal Vision - 31. Årgang nr.1 - sommer 2022

डेनमार्क नेपाल सोसाईटी
DANSK-NEPALESISK SELSKAB

Dansk-Nepalesisk Selskab
har som formål at fremme dansk-nepalesisk samarbejde om bæredygtig udvikling, turisme, samhandel, kultur, m.m. Selskabet er upolitisk. Selskabets formål fremmes gennem oplysende virksomhed på hjemmeside, medlemsblad og møder m.m., såvel i Danmark som i Nepal samt gennem samspil med andre beslægtede foreninger og organer i Danmark og Nepal.

Selskabet holder årligt en række møder, hvor der gennem foredrag og billeder oplyses om forskellige sider af Nepals kultur, natur og historie.

Adresse
Ny Mårumvej 284
3200 Helsinge

Website
www.nepal.dk

Medlemskab
Enkeltpersoner: 170 kr.
Par: 220 kr.
Studerende: 100 kr.
Firma: 420 kr.
Konto nr.: 5366-0000250334

Tilmeld betalingsservice
PBS-nr. 06651844, debitorgruppenummer 00001 og dit medlemsnummer i Dansk-Nepalesisk Selskab - ét bogstav efterfulgt af 3 eller 4 cifre.

Nepal Vision
Udgives af Dansk-Nepalesisk Selskab.
Oplag 700 eksemplarer.
ISSN 0908-844X

Redaktion
Inger Marie Arildsen (ansv.), Jørgen Rendsvig, Lone Petersen, Nana Lange, Malte Skov og Knud West Hansen.

Annoncepriser
1/1 side: 2.000 kr.
1/2 side: 1.100 kr.
1/4 side: 600 kr.

Tryk
LaserTryk.dk

Forside:
Thangka fra
Dharmapala Thangka Center
Foto: Knud West Hansen

INDHOLD

Formanden har ordet 3
Inger Marie Arildsen

Ris, fisk, grøntsager, turisme og irriterende næsehorn 4
Af Niels Damsgaard Hansen

Mellem tradition og modernitet 8
Af Julie Damgaard Nielsen

Hvornår kan vi rejse til Nepal igen? 14
Af Lars Gundersen

Voksen, bryllup og 1000 fuldmåner 16
Af Niels Damsgaard Hansen

Det politiske scenarie er lige så spændende og deprimerende som altid 20
Af Neil Webster

Upper Mustang og Rigsum Gonpu 22
Af Jørgen Rendsvig

Dansk viden og erfaring bag etablering af nepalesisk gartneri 24
Af Niels Damsgaard Hansen

Løst og fast 26
Af Jørgen Rendsvig

Selskabet og de unge 29
Af Nana Lange

The porter 30
Af LB Thapa

Arrangementskalender Bagsiden

Dansk-Nepalesisk Selskabs synspunkter fremsættes i Formanden har ordet. Holdninger i signerede artikler er forfatterens personlige.

NORDISK MILJØMÆRKNING
5041 0826
Svanemærket tryksag
LaserTryk.dk

Formand, kasserer og ansvarshavende redaktør
Inger Marie Arildsen
Telefon: 25 67 32 04
inger_marie@nepal.dk

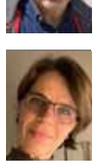

Næstformand
Jørgen Rendsvig
Telefon: 42 40 10 68
jorgen@nepal.dk

Bestyrelsesmedlem og medlem af bestyrelsen for Aarhus-afdelingen
Lone Petersen
lone@nepal.dk

Bestyrelsesmedlem
Ravi Chhetri
ravi@nepal.dk

Bestyrelsesmedlem
Jan Møller Hansen
jan@nepal.dk

Bestyrelsesmedlem
Neil Webster
neil@nepal.dk

Bestyrelsesmedlem
Karen Valentin
karenv@nepal.dk

Suppleant og medlem af bestyrelsen for Aarhus-afdelingen
Tom Udengaard Iversen
tom@nepal.dk

Suppleant
Hans Hjordt Hansen
hans@nepal.dk

Suppleant
Lissi Tind Andersen
lissi@nepal.dk

Suppleant
John Ehbrecht
john@nepal.dk

Billedredaktion og layout af Nepal Vision.
Knud West Hansen
knud@nepal.dk

FORMANDEN HAR ORDET

Efter to år, hvor vi har måttet holde generalforsamling på mail og online, kunne vi i år endelig mødes fysisk til selskabets generalforsamling, som blev holdt i Aarhus. Lokalafdelingen i Aarhus stod for et flot arrangement med spisning og foredrag inden selve generalforsamlingen.

Der var tilslutning til at fastholde kontingentet uændret, ligesom det har været igennem de sidste mange år. Det er vi i bestyrelsen glade for i lyset af de prisstigninger, der i øvrigt opleves i øjeblikket. Da det er jer som medlemmer, der er selskabets grundstamme, ser vi gerne både jer og mange nye som medlemmer i det kommende år.

Til gengæld vil vi i bestyrelsen gøre os umage med det, vi kan tilbyde af arrangementer, foredrag, vandreture mm. Og ikke mindst vil vi fortsat to gange om året levere et flot blad, som det I nu sidder med i hånden.

Vi skrev til jer først på året for at høre, om der var nogen, der havde lyst til at tage aktiv del i arbejdet med at udvikle og drive selskabet. Det betød, at vi på generalforsamlingen kunne byde velkommen i bestyrelsen til Karen Valentin, som træder ind i bestyrelsen i stedet for Birgit Nielsen, der døde i efteråret. Vi fik også tre nye suppleanter, nemlig Lissi Tind Andersen, Hans Hjordt Hansen og John Ehbrecht. De træder ind i stedet for Nana Lange og Christine Cleaver, som skal have en stor tak for deres indsats i bestyrelsen. Du kan læse mere om medlemmerne af bestyrelsen på www.nepal.dk /bestyrelsen/.

Nana og Christine har gjort en stor indsats for at etablere rammerne for en "Ungegruppe" i selskabet. Vi arbejder i øjeblikket på at finde nye kræfter til at fortsætte dette arbejde. I kan læse mere om "Ungegruppen" under "Ung i selskabet" på www.nepal.dk. Endelig har vi også fået nye kræfter til at hjælpe med Nepal Vision. Det er dejligt at opleve, at der er interesse for at deltage i arbejdet med at sikre gode tilbud til selskabets medlemmer. Så skulle I have lyst til at være med, hører vi gerne fra jer.

På generalforsamlingen kunne vi også offentliggøre, at bestyrelsen har besluttet at udnævne Knud West Hansen til æresmedlem af selskabet. Knud har igennem over 20 år dels været i redaktionen og dels varetaget den grafiske tilrettelæggelse af Nepal Vision, og det er derfor takket være Knud, at det blad, du sidder med, har en så fornem fremtræden. Tillykke til Knud.

Det er også dejligt at se, at der er kommet gang i rejseaktiviteten til og i Nepal. Og ikke mindst at tilbagemeldingerne peger på, at landet er ved at komme på fode igen. Mens jeg skriver dette, ser jeg frem til den 17. maj, hvor vores tidligere formand Lars Gundersen vil fortælle om at rejse til Nepal igen og ikke mindst om sine egne indtryk fra ture til Nepal her i foråret.

Jeg håber at se mange af jer til de mange gode arrangementer, som I kan læse om på bagsiden af bladet.

Og så vil jeg ønske jer alle en rigtig god sommer.

I. Arildsen

Børnene øver også musik med kyndig undervisning - som her på lokal, håndbygget Sarangi.

RIS, FISK, GRØNTSAGER, TURISME OG IRRITERENDE NÆSEHORN

Tekst og fotos: Niels Damsgaard Hansen, freelance journalist/fotograf og koordinator for indsatsområdet Erhvervsudvikling i Jysk landsbyudvikling i Nepal.

Som noget meget unikt dannede 86 familier i landsbyen Kantipur i det sydlige Nepal i 2019 et kollektivt landbrugsprojekt med fem forretningsområder, nemlig salgsafgrøder, grøntsager, kødkvæg, dambrug og landboturisme.

Der ligger én her og én dér. En klat gødning fra et næsehorn. ”Heldigvis har vi en forsikring, som dækker skader på afgrøderne, når næsehorn om natten tramper rundt i vores marker og ødelægger afgrøderne”, forklarer Shivaji Gayak.

Han er ophavsmand til et unikt projekt i landsbyen Kantipur i den sydlige del af Nepal, lige nord for den indiske grænse.

Hans far var den første pioner på stedet. Dengang var det en skovklædt dal med en flod, der kom ud mellem høje bakker. På bakkerne, som vi danskere nok vil kalde små bjerge, er der stadig skov. Alt er i dag en del af bufferzonen til den verdenskendte Chitwan National Park.

”I parken er der stor biodiversitet med mange fugle og insekter samt tigre, elefanter og næsehorn”, siger Shivaji Gayak.

Nationalparken hæver sig op i den nordlige horisont, og på en rigtig god dag med klar luft tårner Himalaya-massivet sig op i horisonten med sine snedækkede tinder.

Alle familier har jord til rådighed

Alle familier i Kantipur har lidt jord, hvor de dyrker afgrøder til eget forbrug. Desuden har de typisk nogle få høns, som giver æg og kyllinger, et par ænder, et par geder og måske en eller to vandbøfler. Om muligt bliver der solgt lidt overskydende produktion hen over året for at få en indtægt til at købe tøj og andre fornødenheder. Hvilket dog ikke rækker til at øge den materielle levestandard.

Men det er jo ikke det samme, som at den gennemsnitlige velfærd – og dermed livskvalitet – er lav. Nøjagtig som hos os er de fleste familier velfungerende, mens andre slås med alskens, såvel økonomiske som sociale, problemer.

Set i dette lys er der blandt andet et stort behov for at udvikle landbruget til at være mere produktivt og fortjenesten på de brugte arbejdstimer større. Lige så vigtigt er det dog at få frigivet tid, så alle voksne ikke skal tænke over, hvordan råvarerne til de to store, daglige måltider skaffes.

Sådan var det også i Danmark – i takt med industrialiseringen er der frigivet arbejdskraft fra landbruget til andre erhvervsgrene.

Øget indtjening stillet i udsigt

De fleste familier har en eller flere smartphones med mobilnet, og flere har også wi-fi i boligen. De bruger sociale medier flittigt og følger med i verdens gang, både hjemme og internationalt.
For eksempel er de velvidende om, at vi danskere blev kåret til verdens lykkeligste folkefærd for nogle år siden. Men hvad er et lykkeligt folkefærd egentligt? Svaret må blæse i vinden …

For familierne i landsbyerne i Madi handler det om at skaffe penge til andet end tøj og de andre helt basale, daglige fornødenheder. De vil gerne have mere kød, en lille motorcykel, bedre møbler, et fjernsyn, et bedre hus og så videre.

”Vi har brug for at tjene flere penge på vores landbrug”, forklarer Sandip. Han er yngre agronom og fra Kantipur. Så han kender om nogen landsbyens folk og deres daglige udfordringer.

”Mange her er fattige, og vi har især brug for mere viden til at få vores landbrugsprojekt til at køre godt”, påpeger han.

*Den nye del af Kantipur med de nybyggede huse til lokale familier, der alle har et værelse til landboturisme. Fiskedammene blev lavet, efter at floden skyllede topjorden væk for nogle år siden. Maskinhus og hus til opbevaring af afgrøder ligger ved den store betonplads, mens kulturhuset ligger lidt længere til venstre.
I baggrunden Chitwan National Park.*

Det har nemlig vist sig sværere end først antaget at få produktiviteten i vejret. Især de traditionelle afgrøder som ris, majs og hvede giver for lave udbytter. Vandbøflerne har det heller ikke været nemt at få en tilstrækkelig stor tilvækst hos – og dødeligheden er for høj.

”Så indtjeningen er ikke gået i vejret, som familierne blev stillet i udsigt”, konstaterer han.

Brug for bedre organisering
Set udefra er det især et problem, at det kollektive landbrugsprojekt ikke har planer og budgetter, som ansvarlige ledere sørger for, at de deltagende familiers arbejdsindsats følger. Der mangler også viden på alle områder.

”Vi har eksempelvis indkøbt maskiner, som det er vanskeligt at køre med og få vedligeholdt ordentligt”, fortæller Shivaji Gayak. Det første år blev der tilkaldt indiske mekanikere til vedligehold. ”De var meget dyre, og om aftenen drak de for meget, så de ikke kunne arbejde ordentligt næste dag”, mener han.

Den manglende viden skal hentes udefra. Det er her, at Jysk landsbyudvikling i Nepal spiller en aktiv rolle ved at udsende frivillige, der på de lokales betingelser formidler den nødvendige faglige viden. Det kan også være ved helt eller delvist at betale løn til lokale agronomer.

”Vores vilje til at blive bedre er stor”, fastslår den initiativrige, tidligere journalist.

Landboturisme har stort potentiale
Nepal har i årtier tiltrukket mange turister – især for at trekke i landets bjerge. Nede i lavlandet, hvor Madi og Chitwan National Park ligger, har der ikke været nær så mange turister. Der er dog masser af attraktioner, som kan fylde tiden ud i en uges tid eller endnu længere.

Helt centralt er oplevelsen af at bo og spise sammen med og i øvrigt følge en familie i Madi og hermed få indblik i, hvordan deres hverdag er og i de åbenbare forskelle, der er mellem dagligdagen i for eksempel Danmark og Madi.

Naturen omkring Kantipur byder også på mange muligheder – ikke alene ved at besøge Chitwan National Park, men også ved at udforske de skovklædte bakker omkring landsbyerne.

”Vi håber meget på, at vi kan få mange gæster fra Danmark og flere andre lande”, siger Shivaji Gayak.

Først skal husene dog bygges færdigt og møbleres. Endvidere skal der etableres bookingsystem, og værterne skal trænes i at håndtere landboturisme.

Så der er meget at tage fat i.

Flere kvinder i Kantipur øver musik på forskellige instrumenter, så de kan spille ved forskellige begivenheder, for eksempel i landsbyens eget kulturhus.

Fisken fra en af fiskedammene er ved at blive gjort klar til aftensmaden.

Om det kollektive projekt
Det officielt navn for landbrugskollektivet, der startede 19. marts 2019, er Shree Suryadaya Krishi Sahakari Sanstha Limited. 86 familier tilsluttede sig projektet, og ud af deres midte er valgt en bestyrelse på ni personer, heraf seks mænd og tre kvinder.

Projektet har fem forretningsområder:

- Salgsafgrøder
- Grøntsager
- Dambrug
- Oksekød
- Landboturisme

Hvert område har sit eget team. Det har dog efter snart tre år vist sig at være meget vanskeligt at arbejde i en meget flad struktur uden overordnet daglig ledelse både for hele projektet og for hvert at de fem forretningsområder.

Arealet er 100 såkaldte bigha, hvilket svarer til 16,2 hektar. Der kan årligt høstes tre afgrøder, som traditionelt er ris, majs og hvede i nævnte rækkefølge. Desuden dyrkes et større antal forskellige grøntsager – en produktion, som ser rigtig godt ud. Som noget nyt og lidt usædvanligt er der indkøbt to traktorer, en selvkørende mejetærsker, flere tærskeværker og redskaber.

Fiskedammene, som ligger, hvor floden i 2017 skyllede topjorden af på cirka fem hektar, har problemer, blandt andet i form af manglende vand i floden. Der blev i 2021 indkøbt 52 kalve af vandbøfler. Pasningen var ikke optimal, og der opstod problemer med diarré, så nogle kalve døde. De døde kalve er dog erstattet af en tegnet forsikring.

De 42 huse, der skal bruges til beboelse af familierne og til landboturisme, er endnu ikke færdigbyggede. Der foreligger heller ikke en plan for, hvordan forretningsområdet skal håndteres i praksis.

Med andre ord er der tale om et omfattende projekt, som med god ledelse og indsats fra dem, der skal udføre arbejdet, kan opfylde sit mål, nemlig at generere en øget indkomst til de 86 medvirkende familier.

TÆTTERE PÅ FRIHEDEN
Beklædning & udstyr skabt til at holde.
Designet til friluftsliv.
Besøg os i København, Field's, Lyngby, Roskilde, Odense, Kolding, Aarhus, Randers og Aalborg eller på friluftsland.dk
FRILUFTSLAND

Kilde: www.facebook.com/kathmandu.triennale

MELLEM **TRADITION** OG **MODERNITET**

Af Julie Damgaard Nielsen
Illustrationer er gengivet med tilladelse fra Kathmandu Triennale 2077

Det er ikke hver dag, heller ikke hvert år, Kathmandu er centrum for en kunstbegivenhed, der strækker sig over næsten to måneder, og som er spredt over fem udstillingssteder med tilhørende events. Men det var tilfældet i foråret 2022. Dele af udstillingen vises efterfølgende i Berlin 10. juni til 10. juli.

To løver med åbne gab er malet direkte på en mands nøgne ryg. Mellem dem er huden rød af eksem. Løverne ser ud som om, de er i gang med at fortære eksemen. Motivet er fra Kathmandu Triennale 2077 (KT2077) – en international kunstfestival, der i udstillingsperioden fra den 11. februar – 31. marts 2022 har trukket overskrifter både i lokale og udenlandske medier. For er Lok Chitrakars 'Healing Lions', der dokumenterer en ældgammel og næsten uddød praksis kaldet paubha maleri, faktisk samtidskunst, eller er det ikke 'bare' et medicinsk ritual, der ved at male vilddyr rundt om sårdannelser håber at kunne hidkalde guddommelige, helende kræfter?

Lad det være sagt med det samme: Kathmandu Triennale skelner ikke på den måde mellem kunstneriske praksisser. Hér møder tradition og modernitet hinanden. Paubha maleriet med dets rødder i tro og (tharu) skikke vises side om side med videoværker og installationskunst og bliver et billede på en mangefacetteret visuel kultur.

Kathmandu Triennale navigerer ikke efter en vestlig kunst-kanon. Tværtimod giver triennalen (en kunstbegivenhed, der finder sted hvert tredje år) plads til en lang række stemmer, der sjældent får taletid på de internationalt toneangivende kunstgallerier, -messer og -udstillinger. Religiøst maleri skabt til festivaler som Nag Panchami og Laxmi Puja, newarmanuskripter, Bharta-performances fra Karnali-regionen og traditionelt Mithila maleri er bare nogle af de udtryk, triennalen præsenterer; udtryk som de færreste imidlertid betragter som kunstværker i gængs forstand.

Men hvorfor egentlig ikke? spørger den ene af triennalens kuratorer (koordinatorer) Sheelasha Rajbhandari, retorisk. Hvorfor har vi – i et land som Nepal med så stærk en kunsthåndværkertradition – indtaget et eurocentrisk kunstsyn, der ekskluderer vores egne praksisser? Hvordan kan et nutidigt kunstsystem samtale med kunstnere, der arbejder inden for traditionelle systemer? Og hvordan kan social eksklusion blive italesat gennem visuelle og kunstneriske udtryk?

Rajbhandari har sammen med co-kurator Hitman Gurung og triennalens kunstneriske leder Cosmin Costinas fra Para Site – Hong Kongs førende center for samtidskunst og en af de ældste og mest aktive uafhængige kunstinstitutioner i Asien – sat sig for at kigge på (kunst)verdenen med nye briller og sikre, at den viden, de (modstands) historier, den fantasi og de opfindelser, der udspringer af tidligere tider og mindre samfund kloden rundt, får en central plads både i nutiden og i fremtiden. Triennalen igangsætter således dialoger på tværs af ikke bare geo-politiske grænser, men også tidsperioder og – ikke mindst – de kløfter, vi konstant oplever mennesker imellem.

De mangfoldige perspektiver på tidens kunst afslører sig allerede i udstillingens titel: Kathmandu Triennale 2077. Årstallet refererer til året 2077 i Nepali Bikram Sambat-kalenderen, som svarer til år 2020 i den gregorianske kalender. Det var det år, triennalen egentlig skulle have været gennemført, men corona kom i vejen. Årstallet minder om en mørk periode med megen usikkerhed, men også om den tid, mange fik forærende til nye refleksioner og projekter. Ved at henvise til det nepalesiske kalendersystem, forankres triennalen i et andet kunstrum end det vestlige.

Fra Kathmandu International Art Festival til Kathmandu Triennale

Triennalen, der bringer 130 kunstnere, kollektiver og samarbejdspartnere fra over 50 lande sammen i Kathmandu, kan opleves på og omkring fem historisk og kulturelt vigtige lokationer i hhv. Patan, Kathmandu og Bouddha: Siddharta Arts Gallery, Patan Museum, Taragaon Museum, Nepal Arts Council og Bahadur Shah Baithak. Herudover er flere værker præsenteret i det offentlige rum.

Udstillingsstedernes historie sætter deres aftryk på den kunst, der udstilles, men kunsten giver også nye perspektiver på den enkelte lokation.

Triennalen, der afholdes for anden gang, udspringer af Kathmandu International Art Festival (KIAF). KIAF blev stablet på benene i 2009 efter 10 år med blodig borgerkrig (1996-2006) og over 17.000 dræbte. Festivalens overskrift var 'Myth and Reality – The Status of Women', en titel, der med slet skjult ironi pegede tilbage på den forfatning, der blev vedtaget i 2007, og som bl.a. garanterede 33 % kvindelige repræsentanter i regeringen. Festivalen præsenterede 100 kunstnere fra 35 lande, og den interesse for kunsten, den afstedkom, gjorde det i 2011 muligt at oprette non-profit-organisationen Siddharta Arts Foundation, der også stod bag den 2. Internationale Kunstfestival i 2012.

Kvinden bag Siddharta Arts Foundation, hvis mission er at promovere Nepals kunst og kultur og samtidig gøre Kathmandu til centrum for en socialt bevidst kunstpraksis, er Sangeeta Thapa. Thapa etablerede allerede i 1987 Siddharta Arts Gallery og siden også Kathmandu Contemporary Arts Centre (2009).

Thapa havde en 3. International Kunstfestival planlagt til 2015, men det år blev Nepal som bekendt ramt af et omfattende jordskælv, og festivalen måtte udskydes til 2017. I 2016 blev det dog besluttet at ændre festivalen til et triennale-format, og den første triennale i 2017 blev kurateret af Philippe Van Cauteren fra S.M.A.K Museum i Gent, Belgien.

Helt fra starten har målsætningen med både KIAF og Kathmandu Triennale været at sætte fokus på socio-politiske emner. KIAF II (2012) havde således klimaforandringer på dagsordenen. I perioden 1990-2009 blev det tydeligt, at gletsjerne i Himalaya var truede, og at det på sigt kan betyde massive oversvømmelser i 35 lande. Festivalen italesatte den indvirkning, vi som mennesker har på miljø og klima, og hvordan klimaforandringer vil virke tilbage på os.

Frem mod triennalen i 2017 og med efterdønningerne af jordskælvet stadig siddende i kroppen, undersøgte kurator-teamet mulighederne for en langt mere bæredygtig kunst'økologi', og der blev arbejdet med nye måder at inddrage den hårdt ramte lokalbefolkning på. Overskriften for triennalen blev "The City My Life, The City My Studio": en homage til Kathmandu og til

Kilde: www.facebook.com/kathmandu.triennale

alle de mennesker, der havde dokumenteret og delt deres traumatiske jordskælvsoplevelser.

Triennalen i 2022 kigger langt ud over Kathmandus grænser for at undersøge det komplekse spind af kaster, klasser og magt, der har været med til at placere ikke bare oprindelige folk, men også andre grupper – f.eks. queer-personer, piger/kvinder og migrantarbejdere – i perifere positioner.

Triennalen fortæller vigtige historier om, hvordan kolonisering og hierarkiske systemer fungerer, og er både en undersøgelse af et vestligt verdenssyn, der har medført slaveri og udbytning, udvisket traditioner, fortællinger og praksisser, og en understregning af Nepals egen ekskluderende behandling af visse befolkningsgrupper.

Triennalen står så at sige på de marginaliserede og udsattes side. Den understøtter dermed ikke bare et alternativt tidskoncept, men også 'alternative' kunstudtryk og alternative identitetsformer.

Kunsten og udstillingsstederne

Ca. halvdelen af triennalens kunstnere identificerer sig som kvinder. De trodser patriarkalske strukturer, trækker på personlige oplevelser og stiller spørgsmål til status quo. En af dem er Aqui Thami. Hendes projekt 'A Woman Was Harassed Here', som hun påbegyndte i 2017, har under triennalen kunnet opleves i Kathmandus gader. Det består af lysende pink papirplakater, opsat på steder, hvor kunstneren selv eller kvinder, hun kender, har været udsat for chikane. Thami, der ikke bare har oplevet, at samfundet forholdt sig tavst til disse 'overgreb', men også udskammede kvinder, der talte højt om problemet, startede projektet for at involvere flere kvinder i en samtale om chikanen.

Med sine plakater forsøger Thami at adressere en kollektiv, kvindelig oplevelse og bryde med tavshedskulturen. Samtidig sætter hun spørgsmålstegn ved de normer, der forventer, at kvinder 'opfører sig pænt' og blot ignorerer chikanerierne.

Ved Nepal Art Council har kunstprojektet inviteret besøgende til at dele deres egne budskaber, for dermed at få flere stemmer i spil.

Thami har herudover gennemført en workshop for kvinder, der hér fortalte om deres personlige oplevelser med chikane. Fra disse workshops har hun hentet citater, der ligeledes er blevet printet på lyserøde plakater og sat op på byens mure. Teamet bag ophængningen oplevede flere gange, at folk i gadebilledet klagede over plakaterne og fjernede dem umiddelbart efter, de var blevet sat op. Gruppen har dog også oplevet støtte og forståelse fra mange forbipasserende, som sympatiserede med budskaberne eller med initiativet.

Triennalen 'klynger' sig sammen inden for tre områder i Kathmandu: i Patan ligger Bahadur Shah Baithak og Patan Museum, hvor kunsten forholder sig til de strategier, der i tidens løb er blevet formuleret for Nepals udvidelse (Bahadur Shah var en af de ledende kræfter i landets forening).

Nepal Art Council og Siddharta Art Gallery ligger begge ved Maitighar – centrum for politisk debat. Og endelig ligger Taragaon ved Bouddha, der har stærke tråde til landbrugspolitikken.

Patan Museum

Patan, kongelig residens for Malla-dynastiet mellem det 14. og 18. århundrede, er i dag på UNESCOs verdensarvsliste. Patan Museum ligger mellem flere Newar-templer i den del af det kongelige palads på Durbar Square, der bl.a. blev benyttet som fængsel ind til 1990. Museets mission er at forestå fortolkningen af hinduismen og buddhismens kunst, kultur og ikonografi gennem dels bevaring, dels udstillingspraksis.

På Patan Museum præsenterer KT2077 en samtale – præget af både konfrontation og harmoni – mellem forskellige kunstneriske udtryk med tråde til kroppen og helbredende kræfter: fra paubha maleri og østasiastisk blæk-maleri til thangka og pandanus, amulet-fremstilling og hårflet. Ved også at vise værker fra mindre samfund, der har været underlagt interne, statslige koloniseringsprocesser, lykkes det at få inkluderet stemmer, der ikke bevæger sig inden for de dominerende kunsttraditioner.

En af de udstillende kunstnere er Chija Lama. Lama er praktiserende lama og healer oplært i den oprindelige Tamang-tradition inden for medicin. Traditionen trækker på elementer og teknikker fra den tibetanske Bön-religion og den buddhistiske 'buti'-praksis. Lama har, siden han var helt ung, udviklet sin viden og færdighed inden for amulet-fremstilling. Han udvælger helbredende mantraer til den enkelte patient for herefter i frihånd at udskære mantraet i en træplade. Herefter lægges et lag mørk sod på pladen, og pladen trykkes mod et stykke Lokta-papir. Papiret foldes, omvindes med tråd og gives til sidst til bestilleren som en amulet.

Chija Lama er ikke bare healer og kunstner, han er også doktor og fortrolig, munk og ven. Han foreskriver særlige ritualer og chanting-meditationer, der skal ledsage 'butien' eller amuletten, der for mange er en højt skattet ejendel.

Med sit værk 'Collection of Rung Nga' til KT2077 er Lama med til at illustrere kunstens mangfoldige socio-kulturelle og spirituelle funktioner.

På Patan Museum kan man også opleve projektet 'Hair Warp: Travels through Strands of Universe' af Ashmina Ranjit.

I denne serie pastel- og kultegninger behandler kunstneren menneskeligt hår som et helligt element, der forbinder kvinder og, som kunstneren siger, "alle fænomener hinsides himmelhvælvet". For øjnene af beskueren forvandler de bølgende hårstrå sig til fletninger, hvirvler og landskaber og udsender en mystisk livskraft, idet de "strømmer, flyver, danser, fejrer, råber og ekkoer mod nattehimlen". Ranjit, der tror på, at skabelsen er mulig takket være kvinders evner, søger den indre skønhed, energi og styrke, der findes i alle hverdagsobjekter relateret til kvindekroppen, herunder make-up, hår og 'accessories'.

Bahadur Shah Baithak
Bahadur Shah Baithak blev bygget i 1790 og brugt af Gorkha-dynastiet som både et center for militærstrategi og et sted at huse arsenalet. Dørene er store nok til, at krigselefanter kan komme igennem.

Bahadur Shah var søn af Prithvi Narayan Shah, der overtog Gorkhas trone som 20-årig. Prithvi Narayan Shah startede en bevægelse for at samle Nepals mange mindre stater og erobrede flere af disse. Udvidelsen sikrede den fortsatte overlevelse af kongeriget Nepal som en uafhængig stat på et tidspunkt, hvor East India Company ekspanderede på det indiske subkontinent. Der er delte holdninger til, om Prithvi Narayan Shah er en kolonisator eller befrier; i de mindre lokalsamfund betragtes han mest som det første. Hans søn Bahadur Shah fortsatte faderens ekspansions-projekt.

Omdrejningspunktet for de værker, der vises i Bahadur Shah Baithak er kort og kartografier. Kunsten undersøger her ikke bare geografisk kortlægning, men også kortlægning af universet og kortlægning af menneskekroppen.

Nyima Dorjee Bhotias projekt 'Where the Fox Settles", påbegyndt i 2015, gengiver via en sammenstilling af materielle 'sedimenter' fra kunstnerens landsby, Walung, en anderledes Himalaya-baseret oplevelse af verdenshistorien.

Ifølge folklore førte en ræv mennesket til den nuværende boplads. Bhotias igangværende arkæologiske undersøgelse, der foreløbig har udmøntet sig i en samling af fotografier, arkivmateriale, rejsedokumenter, forbrugsvarer, en transistor, en kugleramme og andre genstande, viser hvordan Walung er forbundet med Indien og Kinas omfattende økonomier og gør op med den stereotype fortælling om Himalayas højland som 'durgam' (fjernt), 'sudur' (langt væk) og 'simanama' (i periferien). I stedet for at understøtte 'fordrejede' dikotomier som center/periferi, isoleret/forbundet, vild/civiliseret, peger Bhotia i sin research på, hvorledes disse kunstige modsætninger underminerer den oplevelse af mobilitet og 'grænseoverskridende' interaktioner, der altid har formet og fortsat former lokalsamfundene i Himalaya.

Bhotias værk er en slags 'mod-kortlægning', hvor de samfund, der ofte udelukkes på verdenskortet, tager til genmæle og tegner deres egne kort, der ser helt anderledes ud end de dominerende institutioners. Vi bliver således mindet om, at hver kultur har sin egen måde at registrere og repræsentere rum på.

Nepal Art Council
Nepal Art Council blev grundlagt i 1962 under Kong Mahendras protektion som et af de største udstillingssteder i landet. I spidsen stod en af Nepals førende moderne kunstnere, Lain Singh Bandel.

Kataloget for
Kathmandu Triennale 2077, side 71

Taking fish and vegetables to town
Acrylic on Lokta paper 2019

Udstillingen reflekterer over, hvordan vi lever sammen med naturen, og hvor flygtig vores eksistens er. Både på et mikro- og et makroniveau påvirker død og ødelæggelse vores bevidsthed. Tab af familie, venner, biodiversitet og kulturarv kan det tage dekader at bearbejde. Gennem kunsten spejler og undersøger kunstnerne deres egne oplevelser med (natur)katastrofens kompleksitet og traume.

Gennem arkitektoniske artefakter og kulturelle objekter har kunstner Kabi Raj Lama dokumenteret hændelserne omkring Gorkha-jordskælvet i 2015. Gamle arvestykker og religiøse relikvier fungerer her som motiver, der giver en følelse af stabilitet midt i en ustabil verden.

Lama understreger dog, at genstandenes tilsyneladende tidløse kulturelle værdi hurtigt kan destabiliseres af ulykker.

Lamas værker bliver til over en lang periode. De hyper-reale tryk tager tid at lave, og kunstneren forklarer selv, at han ser processen som en hyldest til skaberne af de objekter, han gengiver.

Taragaon Museum
På Taragaon Museum, der åbnede i 2014 efter en større renovering, og som ud over samtidskunst har et unikt arkiv, der viser indsatsen for at bevare Nepals kulturelle og arkitektoniske arv, præsenterer KT2077 værker, som forholder sig til haven som et billede på verden: haven som ikke bare et sted for kolonialistisk udnyttelse og modstand, men også for drømme og paradisvisioner – og endelig som en metafor for et klima under nedsmeltning.

På Taragaon er kunstnerne inviteret til dels at tilplante, kultivere og designe den omgivende park, dels at vise værker i museets særlige rum. Her undersøger KT2077 forbindelserne mellem lokale og globale lokalsamfund, de fortællinger og ladninger (ofte kolonialistiske), der knytter sig til specifikke planter, og gør samtidig op med eksotiseringen af Himalaya som et mytisk Utopia. Udstillingen peger på nødvendigheden af at forstå, hvordan mennesker har formet land og landskab, for hermed bedre at kunne navigere i fremtidige, udfordrende politiske og klimatiske scenarier. Ved at ændre på havens mikrokosmos kan vi få et indtryk af de forandringer, vi skaber på et planetarisk niveau.

Subas Tamang nedstammer fra de oprindelige folk i Tamaslingregionen omkring Kathmandudalen. Gennem sine værker søger han at udvikle en dybere forståelse for de forhold, Tamangfolket i dag lever under. Dette er vigtigt, set i lyset af, at viden inden for dette samfund hovedsageligt bliver overleveret mundtligt og dermed ikke er nedskrevet.

Nepal Art Council ligger ved Maitighar Mandala, hvor folk kommer for at demonstrere, tæt på Singha Durbar. Det er et politisk ladet sted. Temaet for denne del af KT2077 er modstandshistorier. Værkerne hér undersøger patriarkatet og kastesystemets hierarkier, og hvorledes disse hierarkier eksempelvis marginaliserer lokalsamfund, præget af kunstnerisk-kreative evner og kræfter. Dalit-grupper, hvor folk igennem generationer har praktiseret performances med sang og dans, er således blevet udskilt som 'urørlige'.

I dag forsøger kunstnerne at genvinde en position i samfundet og sætter dermed spørgsmålstegn ved de herskende magthierarkier. De bliver en slags aktivister, der arbejder på dels at dekolonisere den gældende samfundsstruktur, dels at gøre op med den marginalisering, der også finder sted blandt de i forvejen marginaliserede, hvor nogen positionerer sig på andres bekostning.

I Nepal Art Council sættes der endvidere fokus på de migrantstrømme ud af landet, Nepal i flere år har oplevet. Migranterne står overfor store systemiske problemer. De prøver at se en fremtid for sig og kæmper med deres identitet. Kunstnerne i Nepal Art Council taler åbent om det at kæmpe og overleve og om at skabe en ny global solidaritetsbevægelse.

Madhumala Mandal er en af disse kunstnere. I sine malerier skildrer hun scener og aktiviteter fra hverdagen og skaber sine egne fortællinger med inspiration fra de historier, hun har hørt fra sin mor – historier om fortidens markeder, nætterne under Diwali (lysfesten) eller arbejdet i markerne. Det er moderen, der har oplært hende i den særlige malestil fra Mithila-regionen, kendt som Mithila-maleri. Gennem temaer som religion, kærlighed og frugtbarhed skildrer Mithila-maleriet Nepals sociale strukturer og kulturelle identitet.

De små hverdagsfortællinger har Mandal krydret med en mængde pudsige og fantasifulde detaljer, der gør værkerne helt ekstraordinære.

Mandal bor og arbejder i Danusha i Terai. Hun er medlem af 'Janakpur Women's Development Center', der arbejder for at bevare og fremme Mithila-kunsten og samtidig give mere magt til kvinder og styrke deres traditionelle, kulturelle praksisser.

Siddharta Art Gallery
Siddharta Art Gallery er et af Nepals førende kunstrum. Galleriet udstiller og støtter både nepalesiske og internationale samtidskunstnere fra forskellige generationer.

Ihukommende Nepals jordskælvskatastofer og de ting, katastroferne har afsløret om landets politiske og sociale strukturer, præsenterer KT2077 på Siddharta et modstands'digt'; digtet kaster ikke ' bare' lys over naturens ødelæggende kræfter, men også over de menneskeskabte katastrofer – krig, oprør, klimaødelæggelser mv. – som Nepal (og resten af verden) også skal takle. Og de traumer, de kan medføre.

"Disasters invariably challenge notions of permanence."

Tamangs værker henviser til de dekreter i form af 'rakams', der blev udstedt i det 19. og 20. århundrede, og som befalede landbyboere rundt om Kathmandu at arbejde for dalens elite. Denne form for hoveriarbejde, indført af staten havde omfattende konsekvenser for Tamangfolkets kulturelle og sociale strukturer. Med jævne mellemrum blev de beordret at lægge deres jord brak og påbudt at stille deres arbejdskraft gratis til rådighed i forbindelse med produktionen af forskellige varer til det Rana-ledede bureaukrati.

De såkaldte 'baigani rakams' tvang Tamangfolket til at arbejde i de kongelige frugtplantager, særligt de plantager, hvor der blev dyrket mango. 'Kagaji rakams' krævede, at mange familier producerede papir ud af Lokta – eller Daphne: en blomstrende busk, der kun vokser i højlandet. Rester af mango-plantagerne kan stadig ses langs Trishuli-flodens breder.

Efterskrift
På KT2077 deltog kunstnere så langt væk fra som Banaba Islands, Afrika og Sydamerika. Et udvalg af triennale-værkerne vil snart rejse videre til Savvy Contemporary i Berlin, der er partnerinstitution. Her vil man i juni 2022 også lancere den publikation, der er blevet udviklet sideløbende med triennalen.

Triennalen har budt på en lang række kurateredе, offentlige events, bl.a. performances, workshops, foredrag og samtalesaloner. Se eller gense flere af disse events på triennalens Facebook-side: https://www.facebook.com/kathmandu.triennale, hvor også en stor del af informationen til ovennævnte artikel er hentet.

Triennalen har været med til at uddanne den næste generation af 'art managers' i Nepal.
Triennalens hjemmeside kan findes her: https://www.kathmandutriennale.org/
Udover at have co-kurateret KT2077 er Sheelasha Rajbandhari og Hitman Gurung udpeget som kuratorer af den nepalesiske pavillon på dette års Venedig Biennale, der løber af stablen i perioden 23. april - 27. november 2022. Nepal deltager her for første gang. Der vil blive vist værker af Tsherin Sherpa.

Julie Damgaard Nielsen er cand.mag. i kunsthistorie med speciale i samtidskunst. Kunstformidler og kurator med særlig interesse i kunst fra det globale syd.

Et lille billede fra vores tur i det nordsjællandske. Vi gik en lang tur i Gribskov og besøgte både Hvidekilde og Grønnekilde. Efter strabadserne var der selskabeligt samvær på formandens terasse.

Foto Knud West Hansen

Med inspiration fra vores mange rejser i Nepal, landets farver, lyset og vores interesse for yoga og den 18.000 årgamle tibetanske Bön-buddhisme og Dzogchen-lære, hvor Daka & Dakini beskrives som himmeldansere, guider i den spirituelle praksis, har vi lavet denne smykkeserie.

For enden af malakæden, med de 108 nøje udvalgte ædel- og halvædelsten, har vi sat et Guru-vedhæng (Guru: vejleder), som er fremstillet i sølv, designet af os. Smykkerne er håndfremstillet, udbanket og graveret, udført efter ældgammel tradition på et simpelt sølvsmedeværksted i Kathmandu.

petersen URE-SMYKKER

Petersen SØLV

Petersen Ure Smykker, Bjergegade 9 / Petersen Sølv, Bjergegade 12 – Helsingør – Tlf. 49 21 67 23 – www.ure-smykker.dk

HVORNÅR KAN VI REJSE TIL NEPAL IGEN?

Tekst og fotos: Lars Gundersen

”Hvornår kan vi rejse til Nepal igen?” har været et fast spørgsmål siden pandemiens udbrud i marts 2020. Nepal har haft sine nedlukninger, og spørgsmålet er derfor: ”Hvor står Nepal nu i forhold til rejser?”

For halvandet år siden, i slutningen af 2020, beskrev jeg her i Nepal Vision kort pandemiens betydning for turismen efter første år med COVID-19, og her - godt et år senere - kan man konstatere, at 2021 samlet set kun blev værre. Det blev et år med generelle, nødvendige rejserestriktioner og nedlukninger i Nepal, med frygt for udbredt smitte og med mange syge og døde. Nepals turisme blev slået årtier tilbage med voldsomme økonomiske konsekvenser.

Her følger et kort overblik over konsekvenserne med tal hentet fra Nepal Rasta Bank, Department of Tourism, trekkingbranchens og hotellernes interesseorganisationer og Nepal Tourism Board.

Tilbage til 1977-niveau

Rejse- og turismesektoren står for ca. 8 % af Nepals bruttonationalprodukt, og omkring 1,5 mio. mennesker er afhængige af indtægterne derfra. Ifølge Nepal Tourism Board ankom der 150.962 udenlandske rejsende i 2021 - et tal der er milevidt fra de knap 1,2 mio. ankomster i 2019 og en realnedgang på godt 85% fra før COVID-19.

Ikke siden 1977 har der været så få turister i Nepal. Nedgangen i rejsende fra Danmark er sammenlignelig. Således ankom kun omkring 10% af normalen, dvs. blot 428 rejsende fra Danmark i 2021.

2020 skulle have været succesåret for den ambitiøst anlagte kampagne ”Visit Nepal 2020”, der med stor fanfare skulle tiltrække mindst to mio. turister. Hele det luftige projekt blev afbrudt ganske kort efter lanceringen, begrundet i den begyndende pandemi, der eksploderede i verdensomspændende proportioner.

Nepal genåbnede i efteråret 2021, og det forløb ganske uproblematisk. Og på trods af alarmtrommer om den nye omikronvariant, som jeg selv første gang hørte om i netop Nepal i starten af december, skulle det også i Nepal vise sig, at smittetallene steg, men at indlæggelser ikke fulgte med. Det førte til yderligere lettelser af restriktionerne i to omgange.

Gigantiske tab

Nepals turisme har reelt stået i stampe i halvandet år på grund af COVID-19 og de deraf følgende rejserestriktioner. Den mest udbredte opfattelse er, at guider og hoteller har lidt de største tab. Menneskeligt kan det være mere end rigtigt, men strengt økonomisk set, er der andre og mere tungtvejende faktorer. Turismens grundpille er lufttransporten. Når flytrafikken påvirkes, har det en direkte indvirkning på alle de forskellige associerede sektorer relateret til turisme.

Nepals statistiske datagrundlag er i turismesammenhæng relativt godt. Alligevel er der huller, og ikke alle tal er gjort op. Selv regeringen har ikke konkrete detaljer om eksempelvis investeringer og tab i den samlede sektor. Nepal Tourism Board har opgjort de samlede tab til 10 mia. NPR eller ca. 550 mio. kr. hver eneste måned. Og da de dårlige tal startede tilbage i januar 2020, kan man i de store tals verden opgøre det samlede tab til næsten 10 mia. kr. (1,6 mia. USD) ved udgangen af 2021.

Udover luftfarten dækker tabene også hoteller, restauranter, trekking og bjergbestigning, landtransport samt andre relaterede områder.

Ambitionerne var ellers store, og til trods for at man kan diskutere, om målsætningen for Visit Nepal 2020 nogensinde var realistisk eller nødvendig, er det et tilbageslag, der rammer bredt i samfundet og ikke mindst et gigantisk problem for de ca. 1,5 mio. mennesker, der lever direkte og indirekte af turismen, og hvis livsgrundlag har været revet væk.

I følge Nepal Rastra Bank var 41% af Nepals restauranter og hoteller stadig i drift i maj 2020. I juli var tallet faldet til under 10%. Samtidig blev 2/3 af alle medarbejdere i branchen fritstillet eller opsagt. Hotellerne under HAAN (Hotel Association) har lidt et månedligt tab på omkring 110 mio. kr.

Én ting er de store økonomiske faktorer, der fylder godt i statistikkerne, men ude på landet - for eksempel i områder med tehuse - er de økonomiske konsekvenser omfattende på en anden måde. Eksempelvis var nedgangen af udenlandske turister på 99% i Sagarmatha National Park, formodentlig er tallene for andre turistområder sammenlignelige. Den indenlandske turisme har afbødet katastrofen en smule, men den repræsenterer ikke samme økonomi. Derfor er det også vigtigt, at turismen uden for byerne kommer i gang igen til glæde for de lokale i områder som Annapurna, Manaslu, Langtang og delvist Solu Khumbu (Everest).

Det har saftsus’me været svært at være nepaleser i trekking- og rejseindustrien, så længe COVID prægede hverdagen, men nu er der lys i horisonten.

Fra 1977-niveau til genåbning

Vi skal som sagt tilbage til 1977 for at finde samme lave indrejsetal som under COVID-19, og hele turistindustrien er stadig delvist lammet.

Bestræbelserne i sensommeren 2021 på at bringe turisterne tilbage ved at slække på indrejserestriktioner skete på en mildt sagt uhensigtsmæssig måde - med lange karantæneregler og komplicerede formaliteter.

I det tidlige efterår 2021 blev det klart, at Nepal omsider ville genåbne uden karantænekrav. Beslutningen kom blot for sent til at redde den klassiske højsæson, efterårssæsonen. De allersidste dage i september genåbnede Nepal. Jeg så selv under et besøg i landet, at gaderne i Thamel og byens andre turistområder var tomme, butikkerne var lukkede, og det var på mange måder et trist syn. Men som det så ofte er med Nepal, var der en udbredt tro på, at de gode tider snart ville vende tilbage. Efter en uges rejse fra øst til vest, kom jeg tilbage til Kathmandu, og her var der allerede begyndt at være enkelte rejsende. Og restauranter og butikker var begyndt at åbne

Turismen kom endeligt i gang, men en egentlig flot sæson blev det aldrig. Men der var åbent!

Hvor står vi så nu?

Primo marts ophævede Nepal kravet om mundbind i det offentlige rum, og samtidig besluttede man at fjerne det hidtidige krav om PCR-test ved indrejse. Derfor er situationen for nuværende, at man blot skal medbringe COVID-19-vaccinationsbevis. Nepal er dermed tilbage som potentielt rejseland.

Antallet af rejsende er ikke normaliseret endnu, men forhåbningen er, at man ved at lette indrejseformaliteterne kan se frem til en hurtigere og hårdt tiltrængt styrkelse af det meget vigtige turismeerhverv. Efterårssæsonen 2022 ser endda meget lovende ud.

Nyt håb for turismen i Nepal

Nepal er igen åben. Det er let at komme dertil - og ind i landet. I mellemtiden er der kommet nye forhindringer på vejen. En alt for lille kapacitet på fly til Nepal og en grim invasion af Ukraine medfører stærkt øgede brændstofpriser og et historisk højt prisniveau på flybilletter til Kathmandu. I forhold til kapaciteten kan man håbe, at den nye lufthavn i Lumbini kommer til at afhjælpe situationen. Allerede nu overvejer fem luftfartsselskaber at flyve på den nye regionale lufthavn, bl.a. fra Thailand, Saudi Arabien, Qatar og Sri Lanka.

Efter stor sandsynlighed normaliseres turismen i efteråret 2022. Flere hoteller melder allerede udsolgt i spidsbelastningsperioden, ugerne 40-44. Så der er håb for de mange nepalesere, der er så afhængige af turismen.

Lars Gundersen er direktør for Kipling Travel, tidligere nepalesisk turistambassadør i Danmark og var i en årrække formand for Dansk-Nepalesisk Selskab.

VOKSEN, BRYLLUP OG 1000 FULDMÅNER

En reportage fra tre af livets store begivenheder af Niels Damsgaard Hansen

Livet
en lang streg
en cirkel – et livshjul
fra fødsel til død
krydret af store begivenheder
små episoder
i din kultur sådan
i min kultur anderledes
Bratabandha og Sahasra Purna Chandrodayam,
konfirmation og 1000 fuldmåner
- voksen og fuld af livsvisdom

Starten
Det nye liv
Det igangsatte liv
Det afprøvede liv
Det erfarne liv
Det vigende liv
Afslutningen

Drenge bli'r mænd
mænd ska' være voksne
bære ansvar på skuldrene
måske rejse ud – tjene penge
indgå ægteskab
forsørge familie
og måske revidere kønsrolle
i tidens takt
som fremtid overta'r nutid?

Forældrenes aftale
medgiftens størrelse
før brylluppet
de udkårne mødes
normernes magt
sex før ægteskabet?
Kærligheden
Brylluppet

Bruden
i mandens tøjvalg
i sin nye families varetægt
i den røde kuffert
alle hendes ejendele
der kommer med
i det nye liv
som kone/ægtefælle
Er bryllupsnatten
mon honeymoon
ved fuldmåne?

Efter 1000 fuldmåner
sådan cirka 83 år
er du din vægt værd
i mønter
fejringen en fest
hele landsbyen tilskuer
rigelig krydret mad til alle
- familie, venner
og tilfældige forbipasserende
musikken spiller
kvinder danser
borgmesteren og få mænd også
foran optoget
der bærer dig i stol til vægten
hvordan mon du vejer
din egen livsbane?

For jeg ved jo
der er glæder
og tragedier
som du, bruden og alle andre
har lagt arm med
haft lykkelige stunder med.

DET **POLITISKE SCENARIE** ER LIGE SÅ **SPÆNDENDE OG DEPRIMERENDE SOM ALTID**

MEN DER ER ALLIGEVEL **GOD GRUND TIL HÅB**

Af Neil Webster

Deuba (til højre) kæmper med de lokale valg. Tegning fra Nepali Times

Det vil også være 20 år siden, at det sidste lokale valg blev udskrevet. I 2002 var Sher Bahadur Deuba statsminister, og han aflyste de lokale valg, inden de skulle afholdes. Det er den samme Deuba, som spiller en stor rolle i Nepals nuværende politik. Men mere om ham lidt senere.

Hvorfor er det nye valg vigtigt? De lokale valg for fem år siden blev afholdt, inden valget til provinsregeringerne og til det nationale parlament blev afholdt. De politiske programmer for kandidaterne til de lokale 'municipalities' (kommuner) fokuserede på de nære udfordringer og behov for borgerne. De præsenterede planer for kommunernes fremtidige udvikling, og disse løfter skulle der så leveres på, hvis kandidaten blev valgt ind.

Hvordan er det gået? I en undersøgelse, foretaget af Asia Foundation og Kathmandu University i 2020, sagde 70% af de adspurgte, at de var tilfredse med deres lokale kommuner, og 85% sagde, at de stolede på deres lokale politikere. En anden undersøgelse i 2021 fandt, at lidt over 50% af de adspurgte var tilfredse med deres lokale politikere, men kun 33% var tilfredse med deres provins- og nationale politikere.

Det er interessant, fordi nationale politikere og embedsmænd plejer at sige, at lokale politikere er korrupte. At give mere ansvar og flere ressourcer til de lokale politikere vil kun føre til mere korruption og mere misbrug af ressourcer. De samme politikere og embedsmænd mener også, at Nepals forsøg med et føderalistisk regeringssystem er mislykkedes. De vil gerne have magten centreret hos den nationale regering igen.
Undersøgelserne, nævnt ovenfor, viser også, at der har været problemer med korruption, ressourcemisbrug mm., men også markante succeser i lokal politik. Vælgere har erkendt dette faktum. Det er gode nyheder. Hvis lokale politikere beviser deres evne til ansvarlig håndtering af ressourcer til brug for konkrete serviceydelser og lokal udvikling mere generelt, så vil det presse provins- og nationale politikere til at anerkende det gode arbejde i kommunerne og presse dem til også at levere på deres politiske løfter – måske!

Hvad skal man være opmærksom på ved det kommende kommunalvalg? Måske to ting. For det første, hvor høj bliver valgdeltagelsen? I 2017 var den lidt over 70%. Alt over 65% ser jeg som en succes. Det vil nemlig vise, at den entusiasme, som var tilstede i 2017, fortsætter uændret, og de 753 nye kommuner er kommet for at blive. Den anden indikator på succes med de nye kommuner vil være, hvis de 75 distriktskomiteer bliver fjernet efter valget. Oprindelig var disse komiteer valgbare. Men efter 2002, da valget blev aflyst, fortsatte komiteerne som rent administrative enheder. De er ikke ansvarlige overfor befolkningen, kun overfor provinsregeringerne og den nationale regering. De er en rest fra et gammelt system. Så at fjerne disse vil være en accept af det nye kommunale styresystem.

Hvis det går godt med kommunestyret, hvad så med Nepals nationale politiske tilstand? Her går det ikke så godt. Det er mild sagt kaotisk. Politiske alliancer falder fra hinanden. De politiske ledere har i det store hele haft mere fokus på deres egen politiske overlevelse end på landets interesser. Det har ikke været kønt at se på. I 2020 troede den daværende statsminister K.P. Oli f.eks., at han stod til at miste magten. Oli suspenderede parlamentets underhus og gjorde tiltag til at afholde et nyt nationalt valg. Planen blev imidlertid indbragt for Nepals højesteret, hvor den blev afvist som værende grundlovsstridig. Herefter ekskluderede Oli 14 medlemmer af sit eget politiske parti, Nepal Communist Party – United Marxist Leninist, fra Nepals underhus. Meget hurtigt dannede denne gruppe et nyt parti med navnet Communist Party of Nepal (United Socialist). Som medlemmer af dette parti fik de 14 politikere lov til at fortsætte i parlamentets underhus.

Sher Bahadur Deuba, leder af Nepali Congress Party, er for nylig kommet igen som statsminister i en koalitionsregering. Men den politiske scene i Kathmandu er ikke blevet mere stabil af den grund, idet Deuba – ligesom forgængeren Oli - også bliver udfordret af fløje i sit eget parti og af de andre partier i alliancen. På samme tid gør den nye opposition under K.P. Oli alt muligt for at standse parlaments arbejde. I de sidste seks måneder er næsten alt lovgivningsarbejde ophørt.

Er der noget positivt her? Meget lidt desværre, udover at retsstaten fungerer. Højesteret afviste hele to gange K.P. Olis politiske manøvrer for at bevare magten, og Højesterets afgørelse blev accepteret af magthaverne i Nepal. Det viser en vis respekt for demokratiske institutioner i Nepal. Endvidere kan man pege på embedsværkets evne til at holde statsadministrationen kørende, mens politikerne skændes højlydt. Det har de haft en del oplevelser med - desværre. Man kan også overveje, om kommunerne ikke har nydt godt af partiledernes fokus på national politik. Kommunalpolitikerne har kunnet fortsætte med deres arbejde rimeligt uhindret, mens de nationale partiledere i vid udstrækning har haft fokus andetsteds. Dog blander de sig i nogle aspekter lokalt.

I de seks store kommuner – Kathmandu, Biratnagar, Bharatpur, Lalitpur, Pokhara og Birgunj – er borgmesterposten tillagt store magtbeføjelser. Det gør det meget interessant for partierne på nationalt niveau, som gerne vil bestemme, hvilket lokalt parti der skal have den magtfulde post. De fire partier, som er i alliance med Nepali Congress Party, kan ikke blive enige om fordelingen af disse borgmesterposter. Nepali Congress Party vil gerne have 3-4 borgmesterposter, fordi deres parti er det største. Men de andre fire partier vil også gerne have mulighed for en borgmesterpost hver. Den type stridsemner gør sig også gældende i K.P. Olis oppositionsalliance.

Vil alliancepartierne og deres ledere finde løsninger på deres individuelle ambitioner? Det er højst sandsynligt, at de vil det, men om det er bæredygtige løsninger, er mindre sikkert. Men ja, det er lidt af en deprimerende tilstand på nationalpolitisk plan, og ikke så godt for et Nepal, der fortsat er udfordret, ikke blot af pandemien, men også af den nationale økonomi. Den lider under et betydeligt fald i pengeoverførsler fra migrantarbejdere, som har mistet deres indtægter fra arbejde i golfstaterne samt under konkurrencen mellem Indien og Kina, der spiller hver deres strategiske interessespil i regionen og prøver at få Nepal til at støtte op herom.

Så måske har de kommende lokale valg en større betydning for Nepal end, hvad vi umiddelbart er klar over. De næste seks måneder bliver meget spændende for Nepal.

Neil Webster er seniorforsker på Dansk Institut for Internationale Studier (DIIS). Han har boet i Nepal af flere omgange, hvor han har udført opgaver for bl.a. Danida og FN. Neil er desuden medlem af bestyrelsen for Dansk-Nepalesisk Selskab.

Mountain Delights
Treks & Expedition Pvt Ltd.

MOUNTAIN DELIGHTS TREKS & EXPEDITION PVT LTD.
Z-STREET, THAMEL, KATHMANDU NEPAL
TREKKING TOUR CLIMBING JUNGLE SAFARI TIBET, BHUTAN & INDIA TOUR/TREK AND MORE
+977 9851 089 497 info@gotomountain.com mountaindelights.com

UPPER MUSTANG

RIGSUM GONPU

TRE FARVER OG DERES BETYDNING

Tekst og fotos: Jørgen Rendsvig,
næstformand i Dansk-Nepalesisk Selskab

Når man rejser i Upper Mustang, er man helt inde i hjertet af Himalaya. Kali Gandaki-floden skærer sig dybt ned mellem bjergmasiverne. Dhaulagiri ligger med sine 8167 meter på vestsiden, og Annapurna 1 med 8091 meter på østsiden af floden, og flodlejet ligger i under 3000 m.o.h., altså 5 km lavere end de omgivende bjergtoppe. Her føler man sig lille, og man mærker næsten fysisk, hvor kolossale kræfter, der har skabt dette sceneri. Fra Jomsom og videre mod nord, forbi Kagbeni og videre til Lo Mantang, hvorfra man kan fortsætte til den tibetanske grænse, viser naturen sig fra sin barskeste side. Bjerge, sten og sedimenter dækker næsten alt. Kun på særligt beskyttede og gunstige steder finder man grønne områder, hvor der kan dyrkes lidt afgrøder og holdes lidt får og geder, så en landsby kan finde en plads.

Befolkningen er indvandret nordfra, så ansigtstrækkene er mongolide/tibetanske, og religionen er buddhisme. Det lokale sprog er ligeledes kommet nordfra. Den tibetanske buddhisme har integreret dele af den førbuddhistiske animistiske religion, bön, i sig. Her er ingen store templer. Det religiøse viser sig ved nogle buddhistiske klostre og en del stupaer (eller chörten, som de hedder på tibetansk) samt indridsede 'om mani padme hum' - nogle steder bliver det ligefrem til hele mure med mantraet.

Her vil jeg se nærmere på et særligt fænomen, som man finder her. Tre stupaer på række, bemalet med jordfarver i okker, grå/sort og hvid/lys. Farverne kan variere, alt efter hvilke lerarter der er tilgængelige.

Denne treeninghed sammenfattes i begrebet 'Rigsum Gonpu', der betyder 'De tre beskyttere' eller inkarnationen af tre guder, nemlig Chenresik (Avalokiteshvara på sanskrit), Jamyang (Manjushri) og Chakna-Dorje (Vajrapani). De tre er guder hhv. for medfølelse ('compassion'), for visdom og for bekæmpelse af det onde. Rød er den farve, der repræsenterer Jamyang. Hvid er Chenresiks farve, mens grå står for Chakna-Dorje.

De beskytter tilsammen landsbyen mod ondsindede skabninger i verdens tre niveauer: himlen, jorden og det underjordiske.

Repræsentationen af de tre beskyttere kan i øvrigt komme i mange former. Ud over i form af stupaer ses de fx også som tre striber malet på en væg eller i moderne industriprodukter og sikkert også i turistsouvenirs. Hvis du kommer til Upper Mustang, så kig efter de tre farver sat sammen. Det kan blive en sport at finde alle de steder, de optræder.

Klostret i Tsarang

Sungda Chorten midtvejs mellem Tsarang og Lo Mantang

Lo Mantang

Lo Mantang

Salt-peber-chili-sæt fra Kagbeni

DANSK **VIDEN** OG **ERFARING** BAG **ETABLERING** AF **NEPALESISK GARTNERI**

Bhanu Pokhrel er født og opvokset i Madi i Nepal, hvor han, efter 12 år i Danmark, for halvandet år siden startede sit eget frilandsgartneri. Han er dybt taknemmelig over alt det, han har lært hos os, og som nu gør, at han med succes kan drive sin virksomhed i Nepal.

Tekst og fotos: Niels Damsgaard Hansen

Bhanu Pokhrel har blandt andet succes med at dyrke papaya, som er meget store. De bliver lige som de øvrige produkter solgt på markedet i storbyen Bharatpur med cirka 250.000 indbyggere

Økologiske jordbær er en højværdiafgrøde, som dog er meget svær at dyrke, fordi de angribes af svampe.

Bhanu Pokhrel havde et – efter nepalesiske forhold – fantastisk vellønnet job i Danmark. Hvordan kunne han så komme i tanke om at rykke teltpælene op for at etablere et økologisk frilandsgartneri i Nepal?

”Danmark har investeret i mig, og jeg vil gerne investere i Nepal”, lyder svaret fra Bhanu Pokhrel. Han fik i 2010 adresse i Danmark, hvor hans nepalesiske kone stadigvæk bor og arbejder året ud, mens deres søn går i en folkeskole. Planen er, at familien samles i Nepal med udgangen af 2022.

”Vi savnede Nepal, og jeg mener også, at jeg kan hjælpe mit land ved at være med til at løfte landbruget ind i fremtiden”, forklarer han. Derfor aftalte parret i 2020, at han skulle rejse tilbage til Nepal og investere i jord til et økologisk frilandsgartneri med tilhørende faciliteter til uddannelse af lokale landmænd.

Succes forudsætter management

Dansk og nepalesisk kultur adskiller sig på mange områder fra hinanden. I Danmark er vi vant til at sætte os mål, planlægge og styre med et godt management for at få succes. Det er anderledes i Nepal. Traditionelle arbejdspladser, hvor man møder frem til tiden og går hjem igen til tiden, er der ikke mange af uden for de større byer. Hvis det er muligt, kan man også sælge sin arbejdskraft til forefaldende opgaver, der kan give en ekstra skærv til materielle goder. ”Jeg har fra mit ophold i Danmark lært, at forretningsplaner med tilhørende budgetter er absolut nødvendige for at kunne drive en virksomhed som min”, påpeger Bhanu Pokhrel.

Han har derfor brugt mange timer ved sin PC for at planlægge ned i mindste detalje, hvad der er muligt at planlægge. Vejret kan han selvfølgelig styre lige så lidt som danske landmænd.

”Men jeg ved eksempelvis, at vanding er en helt afgørende forudsætning for at kunne høste noget i de tørre måneder”, siger han. Derfor kunne han heller ikke drømme om at starte sit frilandsgartneri uden adgang til tilstrækkeligt vand til vanding.

Har planer om egne butikker

Det købedygtige publikum i Nepal befinder sig i de større byer som fx Bharatpur med 250.000 indbyggere, cirka 50 kilometer væk og Kathmandu med knap 1,5 millioner indbyggere, cirka 150 kilometer væk. Nu lyder 150 kilometer ikke af meget. Men et tjek på Google Maps viser, at det tager over seks timer i personbil at køre den strækning gennem bjergene. Infrastrukturen er således en af de helt store udfordringer i Nepal.

”Jeg vil på sigt etablere mine egne butikker til blandt andet at afsætte mine økologiske produkter i de to byer”, fortæller Bhanu Pokhrel. Han er dog udmærket klar over, at det i første omgang handler om at få sit frilandsgartneri med tilhørende husdyr og grovfoder til at køre godt.

Folk tror, han er en mand med slips

For at forstå Nepal bør man også vide lidt om, hvordan de lokale forestiller sig, at en mand som Bhanu Pokhrel med en fin, lang uddannelse gebærder sig.

”Folk tror, at jeg går rundt i jakkesæt, hvid skjorte, slips og pæne, sorte sko. En gang kom der en for at spørge, hvor Bhanu var henne, og jeg pegede på mig selv”, forklarer han med et grin. ”Jeg er ganske vist ejer og øverste chef. Men jeg både kan og vil gerne arbejde fysisk, når der er tid til det”, konstaterer han.

Hans mobil ringer ret ofte, og han bruger selvfølgelig en hel del tid på planlægning, opfølgning og salg med videre. Siden 2020 har han også været tre gange i Danmark i mindst en måned for at være sammen med sin kone og søn.

”Derfor har jeg ansat to brødre og en søster”, siger han. Den ene bror står for markedsføring, den anden er daglig leder af de øvrige medarbejdere, og søsteren laver mad og anden husholdning med videre. Udover Bhanu og de tre søskende, er der beskæftiget omkring 15 medarbejdere - og flere, når der er ekstra travlt.

Et kig ned på markerne med grøntsager og drivhusene, der spiller en vigtig rolle i hele forretningsplanen.

LØST OG FAST

Ved Jørgen Rendsvig

ZOO

Nepals eneste zoologiske have, der ligger i Jawalakhel, Patan, har været lukket 10 måneder på grund af pandemien. Billetindtægterne er havens hovedindtægtskilde, så der er økonomiske vanskeligheder. I marts 2021 lancerede haven et program, der skulle hjælpe på problemerne: 'Adopt an Animal'. Med et månedligt bidrag skulle man dække fødevarer, medicin mm. til et givet dyr. Haven har 1160 dyr, fordelt på 110 forskellige arter, og der var sat en pris på hvert dyr. En firmaadoption kostede fra 1,5 mio. NPR årligt for elefanter, tigre og næsehorn til 75.000 NPR for sarus tranen og Himalaya monalen (en fasanart). Der er indgået 111 aftaler med firmaer og private, der har indbragt ca. 3,5 mio. NPR. Det er dog langt fra nok til at dække udgifterne, selv om personalet blev drastisk beskåret, både i antal og løn. Da programmet blev lanceret, tegnede daværende premierminister K.P. Sharma Oli sig for et års adoption af et næsehorn. Det var imidlertid kun bidraget for den første måned, der blev betalt ... Tilsvarende gælder to andre ministre.

Kathmandu Post, 8.2.2022

I HVERT FALD IKKE SMALSPORET

145,5 cm er standardsporvidden på jernbaner. Den benyttes bl.a. også i Kina. Og det er interessant, fordi der pt. pågår forundersøgelser af den jernbane, som den kinesiske regering har tilbudt at anlægge, som en forlængelse af Chengdu-Lhasa-forbindelsen til Kathmandu. Hvis dette bliver realiseret, vil det være en ingeniørmæssig bedrift.

Hvis du imidlertid drømmer om at sætte dig i en togvogn i Chengdu i Kina og blive siddende indtil Delhi, er der en forhindring undervejs. I det gamle britiske kolonirige i Indien, inkl. Pakistan, Bangladesh og Sri Lanka, benyttes en bredere sporvidde, 167,6 cm. Det er også den sporvidde, Indien har tilbudt Nepal på jernbanen til Kathmandu. Uden tvivl synes det mere interessant for Nepal at dele sporvidde med Indien, men der bejles til Nepal fra både nord og syd.

Også forbindelsen til Indien kræver stor ingeniørkunst: Der skal bygges 41 broer mellem Kathmandu og Raxaul ved Birgunj og et ukendt antal tunneller. Selve anlægsarbejdet vil tage mindst fem år. Og så vil der ikke være fortsættende vogne til Chengdu.

Kathmandu Post, 20.12.2021

Smal og bredsporet jernbane

Er dette skraldespande? Postvæsenet finder lige så meget slikpapir som breve. Foto Kathmandu Post

The postman, the postman ...

Det er ikke bare i Danmark, at postvæsenet er en skygge af sig selv. Før jordskælvet, da hovedpostkontoret lå i Sundara tæt på Bhimsen Tower, var der en larm og en tummel af mennesker i kø for at sende deres breve og den vedblivende støj fra breve, der bliver stemplet. Postbudene havde travlt på ruterne og måtte arbejde seks dage om ugen og på overtid. En eftermiddag for nylig var der kun en håndfuld medarbejdere. Nu bruger kun banker, regeringskontorer og lignende postvæsenet. Budene arbejder to timer om dagen.

Kathmandu Post sendte den 10. marts to breve til sig selv fra hovedpostkontoret, der nu ligger i Dilli Bazaar. Den 27. marts var de endnu ikke nået frem. Den officielle målsætning er ellers, at hvis postkontoret har et brev inden kl. 12, bliver det bragt ud samme dag i Kathmandu-dalen. Ellers dagen efter.

Kathmandu Post, 28.3.2022

Grupperejse med dansk rejseleder - 11 dage fra 16.998,-

Grupperejse med dansk rejseleder - 20 dage fra 23.780,-

26 dage fra 20.998,-

24 dage fra 33.998,-

31 dage fra 46.498,-

28 dage fra 42.698,-

34 dage fra 53.498,-

16 dage fra 24.498,-

Med forbehold for trykfejl.

KIPLING TRAVEL

47 16 12 20 • www.kiplingtravel.dk

Travelife CERTIFIED Excellence in sustainability

SMELTENDE GLETSJERE
South Col-gletsjeren er den, der har sit udgangspunkt i væggen ved Sydpasset mellem Everest og Lhotse, forsætter ned i Western Cwm og bliver til det frygtede Khumbu-isfald. Et nyt studie i Nature Portfolio Journal's Climate and Atmospheric Research viser, at også denne gletsjer er ramt af hastig afsmeltning. Mange studier har påvist afsmeltning af lavere gletsjere, men dette er verdens højeste gletsjer. Så det er ny viden, at der også sker afsmeltning her i 8.000 meters højde. Et hold forskere med avanceret udstyr har nu påvist, at en ismængde, det har taget 2000 år at opbygge, er smeltet væk siden 90'erne. Når først det øverste snelag er smeltet, kommer et mørkere islag frem. Den mørke farve gør, at isen tiltrækker mere sol, hvorved processen accelererer.

BBC og andre medier, 7.2.2022

INGEFÆR
Palpa-distriktet, syd for Pokhara, har været kendt for dykning af ingefær. I 00'erne var det en stor og indbringende forretning, hvor 98 % af produktionen blev solgt til Indien, og hvor ingefær var den vigtigste 'cash crop' for mange bønder. Dengang blev ingefær primært eksporteret til Indien og anvendt som ingrediens i ayurvedisk medicin, men dog også i bl.a. marmelade, slik og saucer.

Men siden er produktion og salg gået drastisk tilbage. For 15 år siden blev der dyrket ingefær på 1300 hektar i Palpa distriktet, nu er der kun 10 % tilbage. Dengang kom de indiske opkøbere kørende til de nepalesiske bønder for at hente det værdsatte krydderi, men efter 2020 kommer de ikke mere. De fleste bønder lader deres afgrøder forblive uhøstede på marken, da der ikke er købere. De mest udholdende overvejer at produktudvikle og sælge stødt ingefær og ingefærolie i stedet for de rene råvarer.

Kathmandu Post, 15.2.2022

GADDHI BAITHAK
Det er den store hvide nyklassicistiske bygning på Durbar Square i Kathmandu, der blev svært beskadiget under jordskælvet. Huset er nu blevet rekonstrueret i samarbejde med amerikanerne. Og hvad der næsten er endnu bedre: Der er blevet offentlig adgang, så man kan få en rundvisning i de fornemme lokaler.

Nepali Times, 29.3.2022

SELSKABET OG DE UNGE

Af Nana Lange, ung og bestyrelsesmedlem

I Dansk-Nepalesisk Selskab blev der i løbet af 2021 dannet en gruppe for det yngre segment i foreningen. Det har været svært at finde på et godt navn til gruppen, men indtil videre har vi kaldt den "Ungegruppen", og vi tillader os dermed at forblive en del af ungdommen trods et aldersspænd på ca. 20 til 40 år. Gruppen er etableret af Christine Ohm Cleaver og undertegnede, Nana Lange, begge medlemmer af bestyrelsen, mens dette bliver skrevet.

Ungegruppen blev etableret for at sætte fokus på unges relation til Nepal og for at skabe arrangementer rettet mod unges interesser og behov. 2021 bød således på et ungearrangement i august, som vi kaldte "Unge danskere i Nepal - networking, storytelling og kolde øl", afholdt på Café Globen i København. Her samledes vi en lille gruppe for at høre om tre unges personlige beretninger fra Nepal, møde hinanden og dele historier og erfaringer. Marie Stissing fortalte om sit arbejde i Nepals rejsebranche, René Jøhnke fortalte om sin NGO, Changing Stories, og Benjamin Frimand-Meier fortalte om sit praktikophold ved Danida. Vi var i alt ni unge (mellem 20 og 36 år) samt et par ældre, der var nysgerrige og havde sneget sig med (og som naturligvis var velkomne). Efter de tre oplæg fortsatte snakken over et par øl, og det var tydeligt, at alle nød både at fortælle om egne nepaloplevelser og at høre om hinandens forskellige projekter og ophold i landet.

En aften i oktober var vi tre unge, alle med udsigt til en snarlig nepalrejse, som mødtes på en café. Vi snakkede om indrejseregler, fælles nepalesiske bekendte (Kathmandu er tydeligvis lille), og vi planlagde at mødes i Nepal. Det var igen et par hyggelige timer, hvor nepalbegejstringen var tydelig.

Vi håber med Ungegruppen at kunne skabe et fællesskab blandt foreningens yngre medlemmer (såvel som ikke-medlemmer), som har et tilhørsforhold til Nepal, eller som blot er nysgerrige på de mange muligheder for rejser og ophold, landet byder på. Det er en gruppe, hvor man kan dele sin kærlighed til Nepal med ligesindede, udvide sit netværk, lære mere om landet og blive inspireret af andre unge mennesker, som har været i praktik, søsat egne iværksætterprojekter og forretninger, eller boet i Nepal i en længere periode.

Vi vil løbende melde ud, når vi afholder arrangementer, men du er meget velkommen til at kontakte enten Christine eller undertegnede, hvis du er nysgerrig på Ungegruppen.

Nana Lange, nanamed1n@gmail.com, er psykolog og har arbejdet i Nepal med gadebørn (2014) og som psykolog (2016). Sammen med Christine Ohm Cleaver, christineohmcleaver@outlook.com, har hun etableret Dansk-Nepalesisk Selskabs Ungegruppe.

THE PORTER

By LB Thapa

"Anderson started calling out his wife's name hysterically, but no one was there to help him.

He was convinced the porter took off with his belongings and something horrible had happened to his wife."

How old are you? I don't think you can carry this load. It is simply too much for you," said Anderson, a trekker from Germany. His wife Sophia was also with him. Anderson had been to Nepal several times before, but it was Sophia's first time trekking in Nepal.

"Sir, my name is Thaman Budha and I am 50 years old. I'm strong enough to carry this load and I will not have any difficulty," said Thaman Budha with confidence.

"If you think you can carry this luggage, then I don't have any problem. But can you please lift the luggage once? To make sure if you can carry it or not. I don't want you to leave the luggage in the middle of the trek. Here in Ghandruk, I can find porters, but up on trail it will be difficult to find porters," said Anderson.

"Don't worry, sir. I assure you you will be highly satisfied with my service as a porter," said Thaman Budha, carrying the load.

"Well, I'm convinced," said Anderson, with a broad smile on his face.

Anderson had come to Nepal for the first time some 8 years ago. Ever since then, he had come to Nepal almost every year for trekking. Although he was not a professional trekker or any sort of climber, he would trek for sheer pleasure. When he was a young man he would go for long, difficult treks, but now Anderson, 56, was happy doing short treks.

Only last year he had been to Mardi Himal. That was the best trekking experience he had ever had in his life. Anderson told many stories of his trekking adventures in Nepal to his wife Sophia. After listening to Anderson's wonderful trekking stories, Sophia, 53, decided to accompany her husband for a short trek this time.

Anderson and Sophia had only just started the trek. They had started walking from Nayapul to Ghandruk with a porter, and already Sophia was awestruck at Nepal's wealth of natural beauty. Birds, rivers, mountains and forest simply left Sophia mesmerised.

They had breakfast at Ghandruk and set out for an arduous trek.

"Do you have family, Thaman?" asked Sophia.

"Yes, ma'am. I have my wife and one daughter and one son. My son and daughter are twins. Now they are ten years old," said Thaman, adjusting his weight.

"Oh, interesting. You have twins. Do they go to school?" asked Sophia.

"No, ma'am. They don't go to school. I have little land and livestock. My son takes goats and one buffalo out for grazing every day and my daughter goes to cut grass and collect some dry wood in the forest. My wife takes care of household activities," replied Thaman Budha.

"It seems life must be very difficult in your village. By the way, where is your village?" asked Sophia out of curiosity. Thaman Budha's talk sounded outlandish to Sophia.

"It is Homa-Hangbang village. It lies 25 km west from Libang, the district headquarters of Rolpa. It is a remote village in Rolpa. There was no motorable road until 2019. We villagers contributed our labour and finally a graveled road was built. That connected our village to upper Lisbang. Now life is a little better than before. At least now we can sell our produce to nearby villages including Libang," explained Thaman Budha.

"Very interesting," said Sophia, as she looked for her husband who was coming up slowing. They were passing through Bhanjyang Danda. It was a steep uphill three-km trail that meandered through the hill and ended on the Bhanjyang Kot. Sophia was very tired and asked Thaman Budha to take a little break.

Finally, they reached Bhanjyang Kot. They had lunch and spent some time there before resuming their trek. Now, the trail was all steep downhill. Sophia found walking downhill was much more difficult than walking uphill. Her legs were trembling and she felt as if her legs would soon refuse to carry her weight. In the meantime, Anderson encouraged his wife and asked her to continue walking, because the weather was fast turning ominous. Black clouds had begun swirling from the horizons and visibility had dropped drastically.

The first few droplets began falling sporadically. Thaman Budha put down his load and began covering his doco (corn basket) with a plastic lest the luggage got wet. It was only drizzling and so Anderson and Sophia continued walking. But all of a sudden a heavy downpour made them rush to take immediate refuge under a big tree.

While the rain poured, the sky broke out with a deafening sound and a bright light hit the tree. The light was so bright that Thaman Budha turned blind for some time. He was on the ground and his doco was nearby him. Thaman Budha wanted to lift his doco, but he saw Anderson and his wife Sophia fall unconscious to the ground. Thaman Budha ran towards them. He realised Sophia's condition was critical, as her pulse was very low. Anderson was also in semi conscious condition.

After about one hour, Anderson regained consciousness and looked around, but he found himself alone there. The heavy rainfall had been over. Thaman Budha was not around, nor was the doco. Their luggage was strewn on the ground. Then he realised his personal bag in which he had his wallet, credit cards and his expensive camera were missing. Sophia was also nowhere around. Anderson started calling out his wife's name hysterically, but no one was there to help him. Anderson was convinced that Thaman Buddha took off with his belongings and something horrible had happened to Sophia.

As Anderson was already familiar with the place, he walked ahead briskly for about half an hour and reached a local police station. He lodged a complaint against Thaman Budha for kidnapping his wife and stealing his valuable belongings.

A police team was immediately dispatched along with Anderson.

"Don't worry, sir. He must have not gone very far. We will catch him. Moreover, I have already alerted all police stations in this region. Now he cannot escape. You will see he will be under our custody within a few hours," said police inspector Dammber Bahadur confidently.

"I'm worried about my wife," said Anderson hopelessly.

"I promise you Mr Anderson, very soon your wife will be with you and the culprit will be under our custody," assured inspector Dammber Bahadur.

Inspector Dammber received a message on his wireless set that Thaman Budha was arrested.

"Mr Anderson, Thaman Budha has been arrested and we will be there within 20 minutes", said the inspector triumphantly. And very soon they reached the place where Thaman Budha was under police custody.

Thaman Budha was then not fully conscious. Inspector Dipesh, in charge of the area police station, said, "He was with two persons. When they saw us, the two men ran away but he stood there. Fearing he might run away, we landed our stick on his leg and he fell unconscious. Now I realise that he was already injured badly. These injuries are not because of our beating".

Inspector Dammber asked two policemen to accompany him to take Thaman Budha to the health post for treatment. When doctors saw Thaman Budha, they asked what happened to him.

"This man had brought a foreign lady for the treatment. Now she is better," said the doctor and they showed Sophia's bed. When Anderson saw Sophia, he held her against his chest and began crying like a child.

Sophia said that if she was alive it was only because of Thaman Budha.

"We had been hit by a powerful lightening. Thaman Budha took out the entire luggage from the doco and made space for me. For the safety of our money and valuable belongings, he put our bag in the doco as well. Without stopping for a moment, Thaman Budha brought me here. Had I been left there I would have been dead by now".

In the meantime, Thaman Budha felt better and he spoke with Anderson, "Sir, I saw your condition was not as critical as madam's. I could not carry both of you in one doco, which is why I decided to carry ma'am and I brought her to the health post. Then, I was taking two local men with me to bring you too but the police attacked us. However, I'm very glad to see you in good condition".

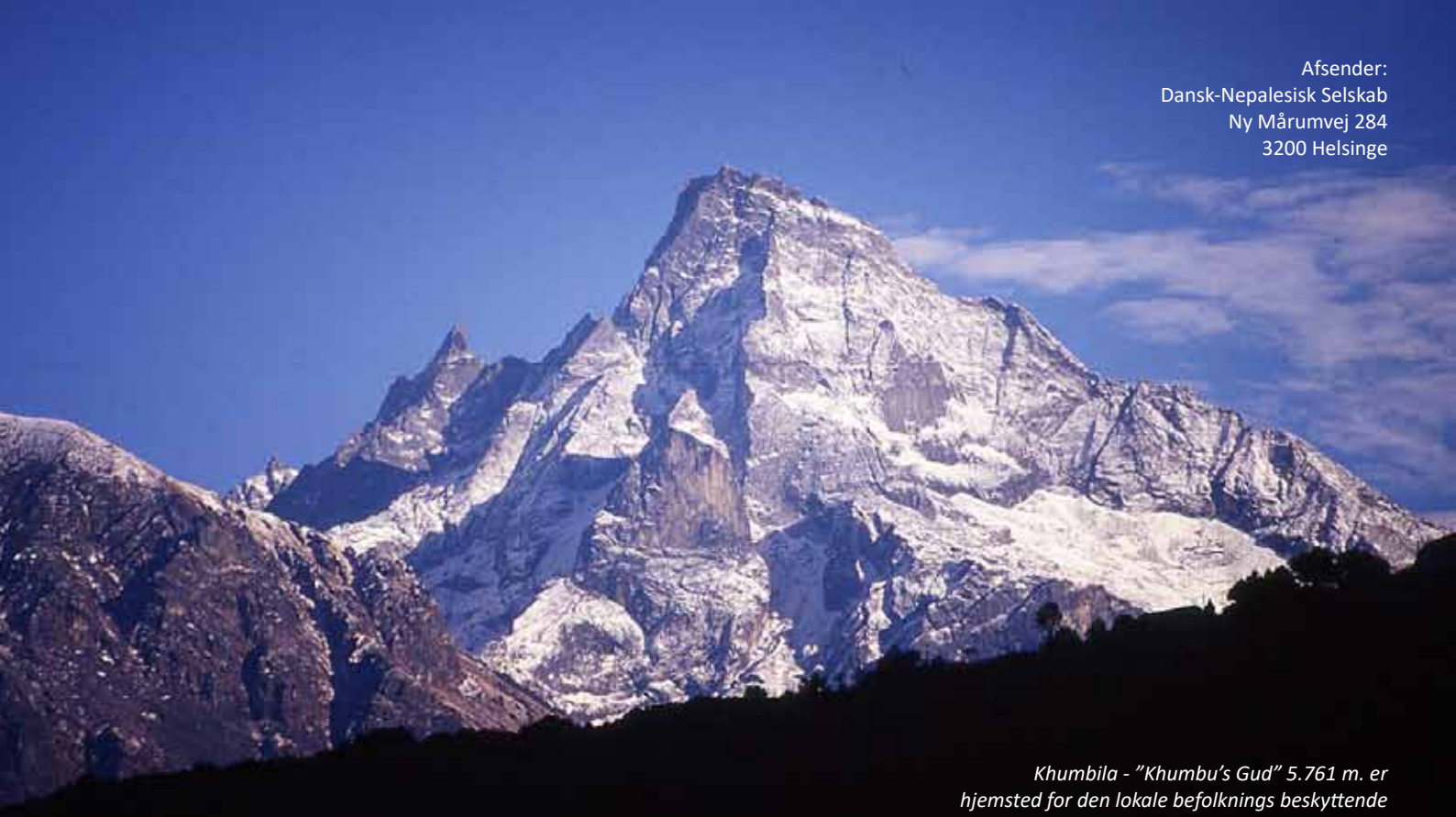
"You see, sir. Thaman Budha has proved he is a real Gurkha: honest and brave" said inspector Dammber proudly. And the case against Thaman Budha was immediately dismissed.

Later, it was known that Anderson and his wife Sophia had visited Thaman Budha's home village and helped him to start a new business in Libang, the district headquarters of Rolpa.

Thapa is a Pokhara-based freelance writer and author.

Bragt i Kathmandu Post 15. november 2020

Afsender:
Dansk-Nepalesisk Selskab
Ny Mårumvej 284
3200 Helsinge

Khumbila - "Khumbu's Gud" 5.761 m. er hjemsted for den lokale befolknings beskyttende gud og er for helligt til at blive bestiget.

Foto: Knud West Hansen

Kalender

København

Møderne afholdes i Forsamlingshuset, Onkel Dannys Plads 5, 1711 København V, hvis ikke andet er nævnt

■ Lørdag den 27. august 2022 kl. 10
Vandretur i Naturpark Mølleåen
Mødested: Parkeringspladsen ved Buresø badested

■ Torsdag den 1. september 2022, kl. 19.30
Cultural differences – far from home
Ronisha Shrestha og Sujit Shrestha

■ Torsdag den 13. oktober 2022, kl. 19.30
Eventyrligt telttrek til Lumba Sumba i Østnepal
Jens Christian Trolle Nielsen og Kristine Passer

■ Onsdag den 30. november 2022, kl. 19.30
Women at Work Children at School
– når kvindeligt entreprenørskab bliver vejen ud af fattigdom
Frederikke Thorning Jacobsen

Odense

Vi planlægger et møde i Odense i efteråret 2022, men detaljerne er ikke fastlagt. Nærmere oplysning kommer på www.nepal.dk og i mails.

Aarhus

Møderne afholdes i DOKK1, Hack Kampmanns Plads 2, 8000 Aarhus C, hvis ikke andet er nævnt

■ Søndag den 14. august 2022, kl. 8.00 (færgeafgang kl. 8.15)
Turen går til Samsø – en sensommervandring i Nordby Bakker
Mødested: Færgestedet ved DOKK1
Tilmelding og pris: Se hjemmesiden

■ Lørdag den 20. august 2022, kl. 15.00
Dal Bhat aften i det jyske
Sted: Fristedet Skæring, Plantagevej 14, 8250 Egå
Tilmelding og pris: Se hjemmesiden

■ Torsdag den 25. august 2022, kl. 19.00
Cultural differences – far from home
Ronisha Shrestha og Sujit Shrestha

■ Mandag den 17. oktober 2022, kl. 19.00
Eventyrligt telttrek til Lumba Sumba i Østnepal
Jens Christian Trolle Nielsen og Kristine Passer

■ Mandag den 28. november 2022, kl. 19.00
Women at Work Children at School
– når kvindeligt entreprenørskab bliver vejen ud af fattigdom
Frederikke Thorning Jacobsen